

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/13/2022
Identifikačné číslo spisu: 5111229720
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:5111229720.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti LICITOR group, a.s., Žilina, Sládkovičova 6, IČO: 36 421 561, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMANÍČEK & PARTNERS s.r.o., Žilina, Sládkovičova 6, IČO: 47 239 000, proti žalovanému O. F. H., narodenému XX. M. XXXX, A. Y., S. X/XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou BAJO LEGAL, s. r. o., Bratislava, Landererova 8, IČO: 36 860 581, o zaplatenie zmenkovej pohľadávky 43 450,84 eura a ostatných postihových práv s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2020 č. k. 14CoZm/2/2019-537, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) prvou výrokovou vetou rozsudku z 8. júna 2018 č. k. 11CbZm/6/2012-418 ponechal proti žalovanému v platnosti zmenkový platobný rozkaz tohto súdu z 21. mája 2012 č. k. 19Zm/98/2011-38. Druhou výrokovou vetou priznal žalobkyni proti žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania o námietkach. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. apríla 2020 č. k. 14CoZm/2/2019-537 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) a žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP).

2. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP) konštatujúc, že tento vykonal (v intenciách návrhov účastníkov) dostatočné dokazovanie, z ktorého vyvodil správne skutkové zistenia a rovnako vec správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalobkyňa v postavení remitenta sa domáhala proti žalovanému ako avalistovi zmenkových nárokov, vyplývajúcich zo zákona a z vlastnej zmenky, vystavenej spoločnosťou city golf, s.r.o. dňa 14. augusta 2009 na sumu 43 450,84 eura, splatnej dňa 2.

novembra 2010, ktorej originál predložila súdu prvej inštancie spolu s podanou žalobou. Žalovaný ako základné prostriedky procesnej obrany proti zmenkovému platobnému rozkazu (ďalej aj „ZPR“) uplatnil námietky a na ich preukázanie predložil súdu prvej inštancie (vo fotokópii) Licenčnú zmluvu na ochrannú známku z 19. augusta 2009 (ďalej aj „Licenčná zmluva“). Tiež navrhol vypočítať svedkov k okolnostiam uzatvárania Licenčnej zmluvy a s ňou súvisiacej zmenky, od ktorého dôkazného návrhu v priebehu konania upustil. Predmetom konania súdu prvej inštancie boli námietky žalovaného proti ZPR, doručené dňa 22. júna 2012 (č. l. 50-54 spisu), keďže na doplnené námietky z 26. júna 2012 nebolo možné prihliadať, vzhľadom na koncentračnú zásadu námietkového konania. V súlade s ustanovením § 175 ods. 4 vetou druhou zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) súd prvej inštancie rozhodoval o tom, či ZPR ponechá v platnosti alebo ho zruší a v akom rozsahu. Napriek konštatovaniu rozpornosti námietok žalovaného mal za to, že z obsahu podaných námietok je zrejmé, z akých dôvodov a na akom skutkovom a právnom základe sú jednotlivé námietky uplatnené. Keďže žalobkyňa uplatnila právo zo zmenky proti žalovanému ako fyzickej osobe, súd prvej inštancie prihliadal aj na úpravu čl. I § 17 ods. 2 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. (ďalej aj „ZZŠ“ alebo „zákon zmenkový a šekový“). Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dôvody vystavenia zmenky sa viazali k podnikateľskej činnosti vystaviteľa zmenky, ktorého bol žalovaný spoločníkom a konateľom, a teda zmenka nesúvisela so spotrebiteľskou zmluvou. Z tohto dôvodu neprichádzala do úvahy aplikácia ustanovení týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa.

3. K jednotlivým námietkam žalovaného odvolací súd odkázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožnil. Súd prvej inštancie posúdil ako nedôvodné prvú, druhú a tretiu námietku žalovaného, ktoré sa týkali nesprávne použitej terminológie zmenkového práva pri vymedzení postavenia žalovaného (ktorého žalobkyňa označila za zmenečníka, ktorý zmenku akceptoval) a tiež tvrdenej neplatnosti zmenky v súvislosti s uvedením niektorých zmenkových náležitostí v rámkoch (s dôsledkom nesúvislého zmenkového prehlásenia a následnej absencie podstatných náležitostí vlastnej zmenky), ako aj z dôvodu, že zmenka nie je podpísaná vystaviteľom zmenky (vychádzajúc z grafickej predtlačky zmenky, kde pri údají v ľavom dolnom rohu Podpis vystaviteľa, prípadne pečiatka chýba akýkoľvek vlastnoručný podpis). Ako nedôvodné (vzhľadom na výsledky nariadeného znaleckého dokazovania) súd prvej inštancie vyhodnotil aj štvrtú, piatu a šiestu námietku žalovaného, podľa ktorých sa žalovaný na zmenku nikdy nepodpísal, resp. že nikdy nepodpisoval žiadnu listinu s tým, že by takáto listina bola zmenkou v čase jej podpisovania alebo by sa mala stať zmenkou neskôr po jej podpísaní, príp. že na zmenke môže ísť o sken alebo odtlačok podpisu alebo parafu alebo napodobeninu jeho podpisu, ktorá nespĺňa náležitosti vlastnoručného podpisu. Za nedôvodnú námietku proti ZPR považoval súd prvej inštancie aj žalovaným tvrdený omyl pri podpisovaní zmenky.

4. Ôsma, deviata a desiatá námietka žalovaného boli kauzálnymi námietkami, ktoré sa týkali Licenčnej zmluvy na ochrannú známku z 19. augusta 2009, uzavretej medzi poskytovateľom licencie LICITOR group, a.s. a nadobúdateľom licencie city golf, s.r.o. Žalovaný tvrdil nedostatok kauzy zmenky a vystavenie vlastnej zmenky v rozpore s dojednaním o spôsobe vystavenia zmenky (tzv. dohodou o vystavení zmenky). Namietal neurčitost' článku 6.2 Licenčnej zmluvy, a teda jeho neplatnosť a rozporoval aj platnosť Licenčnej zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku vzhľadom na nevyváženost' jednotlivých zmluvných ustanovení, porušenie základných povinností poskytovateľa licencie a fiktívnu odplatu, o ktorej nebolo žalobkyňou riadne účtované v zmysle účtovných predpisov. K možnosti uplatnenia kauzálnych námietok zmenkovým ručiteľom súd prvej inštancie poukázal na doktrínu a ustálenú judikatúru súdov Slovenskej republiky, ktorá sa zhoduje v názore, že avalista (zmenkový ručiteľ) nie je akcesorickým dlžníkom ako bežný ručiteľ, ale je samostatným dlžníkom, pričom jeho záväzok je akcesorický výlučne k zmenkovému záväzku a k zmenke. Zmenkové ručenie predstavuje zabezpečovací vzťah, v ktorom zmenkový ručiteľ vyznačí svoj záväzok popri niektorej inej zmenkovo zaviazanej osobe. Záväzok ručiteľa je teda akcesorický ku zmenke ako listine a je nezávislý na záväzku dlžníka. Pokiaľ by sa dlžník zbavil svojho záväzku zo zmenky preukázaním kauzálnych námietok, zmenkový veriteľ sa môže úspešne domáhať plnenia voči ručiteľovi, pretože avalista nemôže proti majiteľovi zmenky uplatniť námietky zmenkového dlžníka, ale len námietky vyplývajúce z jeho vlastných mimozmenkových vzťahov. Na to, aby mohol avalista vzniesť námietku z vlastného vzťahu k majiteľovi zmenky, musí mať s majiteľom uzavretú zmenkovú dohodu, v ktorej sú špecifikované podmienky, za ktorých avalista prevzal ručiteľský záväzok.

V prejednávanej veci žalovaný ako avalista neuviedol žiadne tvrdenia k obsahu dohody uzavretej či už s majiteľom zmenky (remitentom) alebo vystaviteľom vlastnej zmenky, ktoré by mu umožňovali uplatňovať kauzálne námietky voči žalobkyni. Pokiaľ žalovaný v námietkach voči ZPR - s poukazom na neurčitost' dohody o vystavení zmenky (čl. 6.2. Licenčnej zmluvy) - spochybňoval existenciu kauzy zmenky, súd prvej inštancie konštatoval, že podľa vlastných tvrdení žalovaného (uvedených pod bodom 8 námietok) sa predmetná zmenka má týkať Licenčnej zmluvy, ktorú skutočnosť potvrdila aj žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní. Teda žalovaný ako prvý v konaní spájal základ zmenkového vzťahu s existenciou obchodno-právneho vzťahu medzi žalobkyňou ako poskytovateľom licencie a spoločnosťou city golf, s.r.o. ako nadobúdateľom licencie. Žiadna zo strán sporu však netvrdila, že by sporná zmenka mala svoj základ v obsahu čl. 6.2. Licenčnej zmluvy. Zmenkový ručiteľ (avalista) je síce samostatným dlžníkom, ale rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie obsahu jeho ručiteľského záväzku je osoba zmenkového dlžníka (avaláta), t. j. osoba, za ktorú prevzal ručiteľský záväzok. Žalovaný ako zmenkový ručiteľ podpísal zmenku, ktorej vystaviteľom je obchodná spoločnosť, v ktorej v čase vystavenia predmetnej zmenky bol žalovaný spoločníkom a konateľom. Rovnako z obsahu Licenčnej zmluvy vyplýva, že v čase jej uzavretia žalovaný konal za nadobúdateľa ako konateľ spoločnosti spolu s druhým konateľom JUDr. A. G., a teda skutočnosť, že pohľadávka poskytovateľa (žalobkyne) na zaplatenie dojednanej odplaty za licenciu bude zabezpečená zmenkou, musela byť zmluvným stranám zrejímá.

5. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že z abstraktnej a nespornej povahy zmenkového záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom, než predložením prvopisu zmenky, ktorá (ak spĺňa formálne náležitosti) zabezpečuje majiteľovi právo na jej zaplatenie. Pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného pomeru, a teda majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Zmenka ako cenný papier inkorporuje všetky práva a povinnosti účastníkov zmenkových vzťahov a vzniká momentom, kedy obsahuje všetky podstatné náležitosti a je riadne uvedená do obehu. Okolnosti a dôvody, ktoré sprevádzali vznik zmenky a jej uvedenie do obehu, sú relevantné len v štádiu posudzovania procesnej obrany žalovaného a pri uplatnení kauzálnych námietok zmenkovými dlžníkmi. Teda aj v prípade, že zmenka plní zabezpečovaciu funkciu, nie je vo vzťahu k zabezpečenému záväzku v pozícii akcesorického alebo subsidiárneho záväzku, ale predstavuje samostatný záväzok, nezávislý od kauzálneho vzťahu, ktorý bol dôvodom vystavenia zmenky. Je preto výlučne vecou účastníkov zmenkovo-právnych vzťahov, akým spôsobom naplnia abstraktný charakter zmenky a ako upraví podmienky a v prípade zmenkového ručenia ako upraví aj okruh námietok, ktoré je avalista oprávnený použiť proti remitentovi v rámci procesnej obrany proti povinnosti plniť na zmenku. Podľa názoru súdu, ak Licenčná zmluva predpokladala určitý typ zmenky, ktorou mala byť zabezpečená pohľadávka poskytovateľa licencie voči dlžníkovi, tak zmena spôsobu zabezpečenia pohľadávky žalobkyne nemá vplyv na platnosť zmenkovej obligácie. Z Čl. I § 30 ZZŠ vyplýva, že ručenie zabezpečuje zaplatenie zmenky, teda ide o zabezpečenie zmenkového záväzku (vyplývajúceho z konkrétnej zmenky). Aval v takom prípade zabezpečuje uspokojenie zmenkového záväzku, preto zmenkový záväzok avalistu je akcesorický výlučne ku zmenke, ktorej splatnosťou existuje a zaniká a taktiež k formálnemu zmenkovému záväzku určitého zmenkového dlžníka tak, ako to vyplýva z čl. I § 32 ZZŠ. Skutočnosť, že ide o aval na zmenke zabezpečovacej, nemôže bez ďalšieho znamenať, že aval má akýkoľvek vzťah ku kauzálnemu vzťahu, ktorý zmenka zabezpečuje a aj v tomto prípade je ručenie abstraktným ručením zmenkovým. Aj keď vydanie zmenky má takmer vždy kauzálny motív, pri avalistovi to tak byť nemusí, keďže zmenka je spravidla avalovaná s úmyslom zabezpečiť splatenie zmenkového záväzku, čiže nie je vylúčené, že neexistuje iná dohoda. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) z 30. marca 2015 sp. zn. 5Obdo/26/2014, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že ak nie je žiadna zmluva medzi veriteľom zo zmenky zabezpečenej kauzálnej pohľadávkou a avalistom, potom chýba akýkoľvek podklad pre kauzálne námietky avalistu voči majiteľovi zmenky, proti remitentovi. Aby mal ručiteľ voči remitentovi nejaké kauzálne námietky, muselo by to vyplývať z ich vzájomných mimozmenkových vzťahov, teda opäť spravidla zo zmluvy. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ zo strany žalovaného v konaní nebola tvrdená dohoda o podmienkach uplatňovania práv majiteľa zmenky (remidenta) voči zmenkovému ručiteľovi, nie je daný základ pre uplatnenie kauzálnych námietok avalistu voči majiteľovi zmenky.

6. Vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej aj „NS ČR“) z 30. júna 2009 sp. zn. 29Cdo/3727/2007, ktoré predložil žalovaný (v zmysle ktorého ak podpísal zmenkový ručiteľ zmluvu, ktorej súčasťou bola zmenková dohoda medzi remitentom a vystaviteľom vlastnej zmenky ako konateľ vystaviteľa, vzťahuje sa zmenková dohoda aj na vzťah medzi remitentom a avalistom, ak nedošlo medzi nimi k inej dohode), súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný neuviedol žiadne tvrdenia k obsahu dohody uzavretej medzi žalobkyňou a vystaviteľom vlastnej zmenky, výsledkom ktorej je predmetná zmenka a rovnako neuviedol tvrdenie, že by ako konateľ vystaviteľa vlastnej zmenky opatril predmetnú zmenku svojím podpisom. V konaní posudzovaná vlastná zmenka z hľadiska jej obsahových náležitostí nezodpovedá zmenke predpokladanej Licenčnou zmluvou, pričom žalobkyňa v konaní len potvrdila ich vzájomnú súvislosť. Žalovaným predložené rozhodnutie NS ČR vychádzalo z iných skutkových okolností a východísk, pre ktoré toto rozhodnutie nie je aplikovateľné na prejednávajúcu vec. Žalovaný netvrdil existenciu zmenkovej dohody s veriteľom, v ktorej by si dohodol možnosť uplatnenia námietok, ktoré by inak prináležali avalátovi a ani netvrdil, že by sa takejto dohody v postavení štatutárneho orgánu vystaviteľa zmenky (priameho dlžníka zo zmenky) zúčastnil. Žalovaný ako avalista preto nemôže uplatňovať voči žalobkyňi námietky z kauzálneho vzťahu avaláta voči veriteľovi, čo je prejavom obmedzenej akcesority záväzku avalistu. Hoci záväzok zmenkového ručiteľa je obsahovo rovnaký ako záväzok vystaviteľa vlastnej zmenky a nemôže byť samostatne akokoľvek modifikovaný, jedná sa o záväzok samostatný (tzv. materiálna samostatnosť), ktorého záväznosť vyplýva z vlastného právneho dôvodu a pristupuje k záväzku vystaviteľa zmenky. Dôvodom vzniku ručiteľského záväzku žalovaného je existencia platnej zmenky a podpis avalistu na zmenke alebo na prívesku zmenky (tzv. alonž). Ak nejde o prípad holého podpisu na líci zmenky, postačuje ručiteľská doložka vyjadrená slovami per aval, ako ručiteľ a pod. a podpis ručiteľa, čo v posudzovanej veci bolo naplnené. Iné podmienky vzniku formálne platného ručiteľského záväzku zákonná úprava nevyžaduje. Ustanovenie čl. I § 47 ods. 1 ZZŠ zakladá solidaritu ručiteľského záväzku, t. j. záväzku žalovaného a záväzku princípálneho dlžníka (avaláta). Z uvedeného vyplýva, že zmenkový ručiteľ (avalista) sa zásadne nemôže dovoliavať ochrany proti veriteľovi v rozsahu, v akom je táto ochrana poskytovaná avalátovi mimo rámca obsahu predmetnej zmenky, a teda zásadne nemôže voči zmenkovému veriteľovi uplatňovať tie námietky, ktoré sú viazané na osobu avaláta a obsah ním uzavretej mimozmenkovej dohody. V zmysle čl. I § 30 ZZŠ zmenkové ručenie zabezpečuje zaplatenie zmenky. Zmenkový záväzok avalistu je teda akcesorický len ku zmenke, a preto existencia tohto záväzku súvisí len s platnosťou a existenciou zmenky a tiež s formálnym zmenkovým záväzkom určitého zmenkového dlžníka. Takéto ručenie je len abstraktným zmenkovým ručením. To znamená, že avalistu niekto na podpis zmenky vyzval a avalista s týmto súhlasil alebo prípadne sám ponúkol podpis zmenky a jeho ponuka bola prijatá. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že podpisom zmenky per aval sa žalovaný majiteľovi zmenky zaručil, že zmenku zaplatí a podľa čl. I § 32 v spojení s § 77 ods. 3 ZZŠ sa tým stal zaviazaný rovnako ako vystaviteľ zmenky, za ktorého sa zaručil. Podpisom zmenky per aval vznikol samostatný ručiteľský záväzok, ktorý nie je viazaný na osobu, za ktorú sa avalista zaručil, a preto žalovaný ako avalista garantuje zaplatenie zmenky a len k tejto zmenke je jeho záväzok akcesorický.

7. Nad rámec vyššie uvedeného súd prvej inštancie poznamenal, že žalobkyňa výpisom z hlavnej účtovnej knihy preukázala evidenciu záväzku spoločnosti city golf, s.r.o. voči nej za účtovný rok 2010, ktorý je evidovaný v rámci podsúvahového účtu č. 750002 ako zmenka splatná 2. novembra 2010 v sume 43 450,84 eura (č. l. 142 spisu). Žalobkyňa súčasne preukázala, že v konkurznom konaní dlžníka city golf, s.r.o. sp. zn. 1K/25/2011 si prihlásila pohľadávku z titulu vlastnej zmenky na sumu 43 450,84 eura, splatnú 2. novembra 2010 spolu s úrokmi vo výške 46 686,44 eura. Ako nesporné súd hodnotil tvrdenie žalobkyne, že ňou prihlásená pohľadávka nebola správcom popretá a je zistenou pohľadávkou. Všetky uvedené zistenia súdu ovplyvnili hodnotenie námietok žalovaného uplatnených v rámci procesnej obrany tak, aby nedošlo k zneužitiu inštitútu zmenky pre získanie výhodnejšej právnej pozície žalobkyne v procese uplatňovania svojich peňažných nárokov na ujmu žalovaného. Výhodnotením všetkých vykonaných dôkazov jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalovaný v konaní nepreukázal dôvodnosť svojich zmenkových námietok ako spoľahlivý podklad pre zrušenie napadnutého ZPR. Pre úplnosť zároveň uviedol, že kauzálny vzťah, ku ktorému sa zmenka viaže, primárne vymedzil žalovaný, ktorý súčasne namietal neexistenciu kauzy. V dôsledku takto

formulovanej námietky nevznikla žalobkyňi dôkazná povinnosť vyvrátiť tvrdenie žalovaného, ale vznikla dôkazná povinnosť žalovanému. Žalobkyňa svoju uplatnenú pohľadávku preukázala tým, že predložila zmenku, ktorú súd vyhodnotil ako platnú zmenku, ktorá je opatrená podpisom žalovaného v postavení avalistu. Za tejto situácie, kedy pohľadávku žalobkyne na zaplatenie zmenky treba mať za preukázanú, má dôkazné bremeno na preukázanie dôvodnosti námietok proti ZPR žalovaný. Teda, aj v prípade negatívnych tvrdení, ohľadom ktorých by sa mohlo javiť, že podľa dôkaznej teórie nastupuje dôkazná povinnosť protistrany (žalobkyne) takéto negatívne tvrdenia vyvrátiť, dôkazné bremeno spočíva na žalovanom (obdobne rozhodnutie NS ČR sp. zn. 32Cdo/2383/98).

8. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie námietky žalovaného, ktorými spochybnil platnosť zmenky ako cenného papiera, vyhodnotil ako nedôvodné a v prípade kauzálnych námietok ako neprípustné, nemajúce vplyv na povinnosť žalovaného splniť záväzok (ktorý mu vznikol podpisom zmenky v postavení avalistu za vystaviteľa vlastnej zmenky) a rozhodol tak, že žalovaným napadnutý zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina z 21. mája 2012 č. k. 19Zm 98/2011-38 ponecháva proti žalovanému v platnosti.

9. Odvolací súd vo vzťahu k odvolacím dôvodom žalovaného zdôraznil koncentračnú zásadu zmenkového konania, ktorá mu umožňuje prihliadnúť len k tým odvolacím dôvodom, ktoré zodpovedajú námietkam žalovaného v jeho podaní z 19. júna 2012 (č. l. 45 spisu). Zdôraznil, že základným východiskom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu sú skutočnosti, v zmysle ktorých procesné postavenie žalovaného vyplývalo z jeho hmotnoprávneho postavenia ako zmenkového ručiteľa, ktorý zabezpečuje zaplatenie zmenky. Samostatnosť tohto postavenia vo vzťahu k zmenkovému nároku uplatnenému žalobou sa viaže aj na skutočnosť, že zmenkový veriteľ (žalobkyňa) sa môže úspešne domôcť plnenia voči ručiteľovi (žalovanému), pretože avalista nemôže proti majiteľovi zmenky uplatniť námietky zmenkového dlžníka, ale len námietky vyplývajúce z ich vlastných mimozmenkových vzťahov (3Obo/362/2005). Poukázal na to, že žalovaný v odvolaní namietal rozpor v záveroch súdu prvej inštancie, ktorý videl v tom, že súd prvej inštancie v bode 36 odôvodnenia rozsudku uviedol, že žalovaný neuviedol tvrdenia k obsahu dohody uzavretej s majiteľom zmenky (žalobkyňou), ktoré by mu umožňovali vznášať kauzálne námietky. Zároveň však súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný namietal neurčitosť čl. 6.2. Licenčnej zmluvy. Žalovaný v tejto súvislosti v odvolaní namietal: Dôležité je zdôrazniť, že sám súd prvej inštancie konštatoval, že aj žalobca (na pojednávaní dňa 26.02.2016) sám potvrdil, že zmenka má súvis s licenčnou zmluvou. Potom je namieste otázka, aké iné skutkové okolnosti týkajúce sa kauzy zmenky mal tvrdiť žalovaný, keď počas konania bolo medzi stranami nesporné, že zmenka má svoj pôvod v licenčnej zmluve, v jej čl. 6.2. Odvolací súd v tejto súvislosti odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku v bodoch 36, 37, 38 a 39, ktorého podstatná časť nenašla odzrkadlenie v odvolaní žalovaného (žalovaný sa s ňou nevysporiadal, ani ju osobitne nenamietal). Zdôraznil, že súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní konštatoval, že žiadna zo strán sporu neuvádzala tvrdenie, že by žalovaná zmenka mala svoj základ v obsahu čl. 6.2. Licenčnej zmluvy. Uvedené konštatovanie označil žalovaný za nesprávne tvrdiac, že sám súd prvej inštancie konštatoval, že aj žalobca potvrdil (na pojednávaní dňa 26. februára 2016), že zmenka má súvis s Licenčnou zmluvou. V súvislosti s týmto tvrdením žalovaného sa odvolací súd oboznámil so zápisnicou súdu prvej inštancie zo dňa 26. februára 2016 (č. l. 138 spisu). Podľa zápisnice žalobkyňa o. i. uviedla: Z hľadiska argumentácie vo vzťahu ku kauze poukazujeme, že samotná kauza sa odvíja od licenčnej zmluvy s tým, že tento vzťah nepredstavoval spotrebiteľský vzťah. Odvolací súd uviedol, že nemohol dať za pravdu žalovanému v tom, že by zmenka mala základ v obsahu čl. 6.2 Licenčnej zmluvy a že namietané konštatovanie súdu prvej inštancie je prekvapivé. Poukázal na bod 38 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie konštatoval: V konaní posudzovaná zmenka z hľadiska jej obsahových náležitostí nezodpovedá zmenke predpokladanej Licenčnou zmluvou, avšak žalobca v konaní len potvrdil ich vzájomnú súvislosť. Uvedené konštatovanie - podľa názoru odvolacieho súdu - zodpovedá výpovedi žalobkyne pred súdom prvej inštancie a žalovaný v tejto súvislosti nedôvodne namieta prekvapivosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd konštatoval, že nezistil odvolateľom namietané vady procesného postupu, ani nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci, ktoré by viedli k vecne nesprávnemu rozhodnutiu v meritórnom výroku rozsudku súdu prvej inštancie. Závery vykonaného dokazovania - aj podľa názoru odvolacieho súdu - opodstatňovali

rozhodnutie ponechať zmenkový platobný rozkaz z 21. mája 2012 č. k. 19Zm/98/2011-38 v platnosti. Keďže nebolo preukázané, že došlo k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci samej pre nesprávne právne posúdenie veci a ani z iných odvolateľom vytýkaných dôvodov, odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, ako aj v závislom výroku o náhrade trov konania, pričom v podrobnostiach poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

10. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Argumentoval tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia jednej zásadnej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Jedná sa o otázku, či sú prípustné kauzálne námietky zmenkového ručiteľa (avalistu) vlastnej zmenky voči zaplateniu zmenky vyplývajúce z vlastného vzťahu medzi remitentom a vystaviteľom zmenky v prípade, ak zmenkový ručiteľ (avalista) zároveň ako konateľ vystaviteľa vlastnej zmenky (spoločnosti s ručením obmedzeným) podpísal (uzavrel) zmenkovú dohodu medzi remitentom a vystaviteľom vlastnej zmenky? Inak povedané, ak zmenkový ručiteľ (avalista) podpísal (uzavrel) zmenkovú dohodu medzi remitentom a vystaviteľom vlastnej zmenky v pozícii štatutára vystaviteľa zmenky, či sa zmenková dohoda vzťahuje aj na vzťah medzi remitentom a zmenkovým ručiteľom (avalistom)? Podľa názoru dovolateľa súdy oboch inštancií nesprávne právne posúdili vymedzenú právnu otázku a žalovanému neumožnili vznášať kauzálne námietky, hoci ich mali pripustiť. Súd prvej inštancie v odseku 42 odôvodnenia rozsudku vyhodnotil kauzálne námietky žalovaného ako neprípustné, nemajúce vplyv na povinnosť žalovaného splniť záväzok, ktorý mu vznikol podpisom zmenky v postavení avalistu za vystaviteľa vlastnej zmenky. Obdobne odvolací súd v odseku 48 odôvodnenia rozsudku konštatoval, že základným východiskom pre rozhodnutie boli skutočnosti, v zmysle ktorých procesné postavenie žalovaného vyplývalo z jeho hmotno-právneho postavenia ako zmenkového ručiteľa, ktorý zabezpečuje zaplatenie zmenky. Samostatnosť tohto postavenia vo vzťahu k zmenkovému nároku uplatnenému žalobou sa viaže aj na skutočnosť, že zmenkový veriteľ (žalobkyňa) sa môže úspešne domôcť plnenia voči ručiteľovi (žalovanému), pretože avalista nemôže proti majiteľovi zmenky uplatniť námietky zmenkového dlžníka, ale len námietky vyplývajúce z ich vlastných mimozmenkových vzťahov (3Obo/362/2005). Z uvedeného podľa názoru dovolateľa vyplýva, že posúdenie prípustnosti kauzálnych námietok žalovaného ako avalistu bolo pre spor podstatnou otázkou a v prípade, ak by tieto námietky boli prípustné, spor mohol byť meritórne rozhodnutý inak.

11. Dovolateľ poukázal na skutkové zistenia súdov oboch inštancií, podľa ktorých nie je sporné, že zmenka sa mala týkať Licenčnej zmluvy, čo potvrdila aj sama žalobkyňa. Rovnako nie je sporné, že žalovaný ako zmenkový ručiteľ podpísal zmenku, ktorej vystaviteľom je obchodná spoločnosť, v ktorej v čase vystavenia zmenky bol žalovaný spoločníkom a konateľom a že v čase uzavretia Licenčnej zmluvy žalovaný (ako konateľ spoločnosti) konal za nadobúdateľa licencie spolu s druhým konateľom JUDr. A. G.. Podľa zistení súdu prvej inštancie, aj keď bolo nesporné vystavenie zmenky v súvislosti s Licenčnou zmluvou, nebol preukázaný súvis zmenky s článkom 6.2. Licenčnej zmluvy. Hoci uvedený záver - podľa dovolateľa - môže vyznievať absurdne, uvedená otázka nie je predmetom dovolania žalovaného a ani preň nemá osobitný význam. Za podstatné označil to, že avalista bol inkorporovaný do zmenkovej dohody spočívajúcej v samotnej Licenčnej zmluve, preto bez ohľadu na to, či bol alebo nebol preukázaný súvis zmenky s článkom 6.2. Licenčnej zmluvy, mohol vznášať námietky vyplývajúce z tohto vlastného vzťahu. Jeho vlastný vzťah, resp. kauzu zmenky totiž v danom prípade predstavuje Licenčná zmluva, ktorá je zároveň zmenkovou dohodou. Nad rámec uvedeného dovolateľ poznamenal, že z hľadiska formálnej logiky, ako aj teórie tvrdenia a dokazovania v sporovom konaní je neprípustný záver o nepreukázaní súvisu zmenky s konkrétnym zmluvným ustanovením, ak bol na základe zhodného tvrdenia strán preukázaný súvis zmenky so zmluvou a ak žiadna zo strán netvrdila, že by zmenka nebola vystavená práve podľa čl. 6.2. Licenčnej zmluvy.

12. V súvislosti s právnym posúdením veci konajúcimi súdmi dovolateľ poukázal na to, že odvolací súd prostredníctvom § 387 ods. 2 CSP poukázal na bližšie odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, preto z hľadiska právneho posúdenia je relevantná najmä argumentácia súdu prvej

inštancie v odsekoch 36 až 39 odôvodnenia jeho rozsudku. V rámci uvedenej argumentácie súd prvej inštancie poukázal na postavenie avalistu ako samostatného dlžníka a vo vzťahu k námietkam uviedol, že avalista môže v konaní uplatniť len tie námietky, ktoré vyplývajú z jeho vlastného vzťahu k majiteľovi zmenky a nemôže uplatniť námietky, ktoré by inak mohol uplatniť zmenkový dlžník, za ktorého bola zmenka avalovaná. Podľa názoru dovolateľa táto argumentácia síce nie je nesprávna, ale nezohľadňuje postavenie avalistu v konkrétnom prípade. V odseku 36 odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie ďalej uviedol, že na to, aby mohol avalista vzniesť námietku z vlastného vzťahu k majiteľovi zmenky, musí mať s majiteľom uzavretú zmenkovú dohodu, v ktorej sú špecifikované podmienky, za ktorých avalista prevzal ručiteľský záväzok. Ak mal avalista uzatvorenú zmenkovú dohodu s osobou odlišnou od majiteľa zmenky, nemôže voči majiteľovi uplatňovať námietky vyplývajúce z tejto dohody. V prejednávanej veci žalovaný ako avalista neuviedol žiadne tvrdenia k obsahu dohody uzavretej, či už s majiteľom zmenky, t. j. remitentom alebo vystaviteľom vlastnej zmenky, ktoré by mu umožňovali uplatňovať kauzálne námietky voči žalobkyni. Z uvedeného - podľa názoru dovolateľa - vyplýva, že súd nepovažoval za podstatnú účasť žalovaného ako konateľa vystaviteľa zmenky na zmenkovej dohode (existenciu tzv. kauzálneho avalu). V opačnom prípade by totiž na prípustnosť kauzálnych námietok nevyžadoval dohodu uzavretú s remitentom alebo vystaviteľom, ktorá by mu umožňovala uplatňovať kauzálne námietky voči žalobkyni. Vo vzťahu k rozhodnutiam NS SR (na ktoré poukázal súd prvej inštancie) dovolateľ namietal, že tieto nie sú aplikovateľné na prejednávany prípad. Uznesenie z 30. marca 2015 sp. zn. 5Obdo/26/2014 vo všeobecnosti konštatuje postavenie avalistu zo zmenky a možnosti kauzálnych námietok, avšak nevychádza zo situácie, kedy má avalista tzv. dvojediné postavenie, keďže ako konateľ vystaviteľa uzavrel zmenkovú dohodu. Predmetné rozhodnutie tak nemožno považovať za rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré by riešilo dovolateľom nastolenú právnu otázku. Uvedené sa vzťahuje aj na rozsudok z 23. novembra 2006 sp. zn. 3Obo/362/2005, v ktorom sa síce rieši otázka a povaha zmenkového ručiteľského záväzku, avšak nerieši sa v ňom (pre dovolanie podstatný) prípad tzv. kauzálneho avalu. Súd prvej inštancie sa vyjadril aj k rozsudku NS ČR z 30. júna 2009 sp. zn. 29Cdo/3727/2007, ktorý sa podľa dovolateľa vzťahuje na prejednávany prípad, avšak súdy ho nesprávne aplikovali, keď súd prvej inštancie v odseku 38 odôvodnenia rozsudku uviedol, že v posudzovanej právnej veci žalovaný neuvádza žiadne tvrdenia k obsahu dohody uzatvorenej medzi žalobcom a vystaviteľom vlastnej zmenky, výsledkom ktorej je predmetná zmenka a rovnako neuviedol tvrdenie, že by ako konateľ vystaviteľa vlastnej zmenky opatril predmetnú zmenku svojím podpisom. V konaní posudzovaná zmenka z hľadiska jej obsahových náležitostí nezodpovedá zmenke predpokladanej Licenčnou zmluvou, avšak žalobca v konaní len potvrdil ich vzájomnú súvislosť. Súd je preto názoru, že žalovaným predložené rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vychádzalo z iných skutkových okolností a východísk, pre ktoré predmetné rozhodnutie nie je aplikovateľné na prejednanú právnu vec. Podľa názoru dovolateľa, v prípade keď avalista vlastnej zmenky v pozícii štatutára vystaviteľa zmenky uzavrel zmenkovú dohodu medzi remitentom a vystaviteľom vlastnej zmenky, sú prípustné kauzálne námietky avalistu odvodené z vlastného vzťahu medzi remitentom a vystaviteľom zmenky, pretože sú v podstate avalistovými námietkami, keďže je zmluvnou stranou zmenkovej dohody v dvojedinom postavení (štatutár právnickej osoby a fyzická osoba). Táto prípustnosť kauzálnych námietok avalistu vyplýva z tzv. kauzálneho avalu, ktorý (na rozdiel od tzv. abstraktného avalu) vznikne tak, že v dohode o vystavení zmenky, ktorá opisuje kauzálnu príčinu vystavenia zmenky, uzavretej medzi vystaviteľom (avalátom) a majiteľom zmenky, je (treťou) zmluvnou stranou dohody aj samotný avalista. Novodobá judikatúra (napr. rozsudok NS ČR z 30. júna 2009 sp. zn. 29Cdo/3727/2007) pritom považuje za formu kauzálneho avalu aj situáciu, kedy dohodu o vystavení zmenky, ktorá opisuje kauzálnu príčinu vystavenia zmenky, uzavrie len vystaviteľ (avalát) s majiteľom zmenky, pričom avalista nie je zmluvnou stranou tejto dohody, ale má tzv. dvojediné postavenie. Podľa zisteného skutkového stavu žalovaný ako avalista zmenky zároveň ako konateľ vystaviteľa podpísal zmenkovú dohodu, teda jeho aval bol kauzálny a jeho námietky vyplývajúce z vlastných vzťahov medzi vystaviteľom a remitentom boli prípustné.

13. Nesprávne právne posúdenie predmetnej veci - podľa názoru dovolateľa - spočíva v tom, že keďže súdy (správne) zistili, že medzi stranami sporu bola potvrdená vzájomná súvislosť medzi zmenkou a Licenčnou zmluvou, tak už táto skutočnosť sama osebe zakladá možnosť zmenkového ručiteľa uplatňovať kauzálne námietky vyplývajúce z Licenčnej zmluvy (ide o kauzálny aval), čo však súdy

neprípustili. Žalovaný (avalista) totiž podpísal ako konateľ vystaviteľa zmluvu, ktorej súčasťou bola zmenková dohoda medzi remitentom a vystaviteľom zmenky a táto zmenková dohoda sa teda vzťahuje aj na vzťah medzi remitentom a avalistom, čo zakladá prípustnosť námietok avalistu vyplývajúcich z kauzy zmenky.

14. Žalobkyňa zaslala k dovolaniu žalovaného písomné vyjadrenie, na ktoré však dovolací súd nemohol prihliadnuť pre jeho oneskorené podanie (§ 436 ods. 3 veta druhá CSP). Zo spisu vyplýva, že výzvou z 3. februára 2022 súd prvej inštancie vyzval žalobkyňu (prostredníctvom jej právnej zástupkyne) na vyjadrenie k pripojenému dovolaniu žalovaného. Výzva spolu s prílohami bola právnej zástupkyne žalobkyne doručená 3. februára 2022. Posledný deň súdom určenej 10-dňovej lehoty na podanie vyjadrenia pripadol na nedeľu 13. februára 2022, v dôsledku čoho došlo k predĺženiu lehoty do pondelka 14. februára 2022. Žalobkyňa svoje vyjadrenie odoslala do elektronickej schránky súdu prvej inštancie až dňa 16. februára 2022, t. j. oneskorene. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď predmetné vyjadrenie nedoručil dovolateľovi na vedomie (§ 436 ods. 4 CSP a contrario).

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (prípustnosť dovolania).

16. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie (vrátane meritórneho dovolacieho prieskumu) uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

17. V posudzovanom prípade dovolateľ založil prípustnosť svojho dovolania na ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 a ods. 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré považuje za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom, pričom viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) má kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

18. Pokiaľ má dovolací súd riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP], musí ísť o otázku právnu (v žiadnom prípade nie o otázku skutkovú) a zároveň musí ísť o takú otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil napadnuté rozhodnutie (jej riešenie bolo pre dané rozhodnutie kľúčové, rozhodujúce).

19. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávny právny záver.

20. V posudzovanom prípade dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, pričom vymedzil dovolaciu otázku, ktorá - podľa jeho názoru - v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu

ešte nebola vyriešená, avšak od vyriešenia práve tejto jednej zásadnej právnej otázky záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ vymedzil dovolaciu otázku nasledovne: Či sú prípustné kauzálne námietky zmenkového ručiteľa (avalistu) vlastnej zmenky voči zaplateniu zmenky vyplývajúce z vlastného vzťahu medzi remitentom a vystaviteľom zmenky v prípade, ak zmenkový ručiteľ (avalista) zároveň ako konateľ vystaviteľa vlastnej zmenky (spoločnosti s ručením obmedzeným) podpísal (uzavrel) zmenkovú dohodu medzi remitentom a vystaviteľom vlastnej zmenky? Inými slovami povedané, ak zmenkový ručiteľ (avalista) podpísal (uzavrel) zmenkovú dohodu medzi remitentom a vystaviteľom vlastnej zmenky v pozícii štatutára vystaviteľa zmenky, otázkou je, či sa vzťahuje zmenková dohoda aj na vzťah medzi remitentom a zmenkovým ručiteľom (avalistom)? Súdny oboch inštancií - podľa názoru dovolateľa - nesprávne právne posúdili vymedzenú právnu otázku, pretože žalovanému (avalistovi) neprípustili možnosť uplatniť kauzálne námietky, hoci ich pripustiť mali, čo vyplýva z tzv. kauzálneho avalu (ktorý je potrebné odlišovať od tzv. abstraktného avalu). Uvedené sa podľa dovolateľa vzťahuje aj na prípad, keď avalista síce nepodpísal v pozícii vystaviteľa vlastnú zmenku, avšak v pozícii vystaviteľa podpísal zmenkovú dohodu, ktorou bol „vtelený“ do kauzy zmenky. Z hľadiska vymedzenej dovolacej otázky je podstatné, že avalista bol inkorporovaný do zmenkovej dohody v Licenčnej zmluve a mohol vznášať námietky vyplývajúce z tohto vlastného vzťahu.

21. Za neprípustný označil záver súdov, že nebol preukázaný súvis zmenky s konkrétnym ustanovením zmluvy, keď na základe zhodného tvrdenia strán bol preukázaný súvis zmenky so zmluvou a žiadna zo strán netvrdila, že by zmenka nebola vystavená práve podľa čl. 6.2. Licenčnej zmluvy. Súd uviedol, že v prejednávanej veci žalovaný ako avalista neuviedol žiadne tvrdenia k obsahu dohody uzavretej či už s majiteľom zmenky, t. j. remitentom alebo vystaviteľom vlastnej zmenky, ktoré by žalovanému umožňovali uplatniť kauzálne námietky voči žalobcovi. Z uvedeného je tak zrejmé, že súd nepovažoval za podstatnú účasť žalovaného ako konateľa vystaviteľa na zmenkovej dohode, t. j. existenciu kauzálneho avalu.

22. Ďalej dovolateľ uviedol, že voči záverom rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Obdo/26/2016 z 30. marca 2015 nenamieta, avšak rozhodnutie nie je aplikovateľné na prejednávaný prípad, pretože nevychádza zo skutkovej situácie, kedy má avalista tzv. dvojediné postavenie. Uvedené sa vzťahuje aj na rozsudok NS SR sp. zn. 3Obo/362/2005. Naopak, súdy nesprávne aplikovali rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29Cdo/3727/2007 z 30. júna 2009.

23. Dovolateľ upriamil pozornosť na to, že súdy oboch inštancií správne zistili, že medzi stranami sporu bola potvrdená vzájomná súvislosť medzi zmenkou a Licenčnou zmluvou. Podľa názoru dovolateľa už táto skutočnosť sama osebe zakladá možnosť zmenkového ručiteľa uplatňovať kauzálne námietky vyplývajúce z Licenčnej zmluvy, čo však súdy neprípustili, čím vec nesprávne právne posúdili. Žalovaný (avalista) totiž ako konateľ vystaviteľa podpísal Licenčnú zmluvu, ktorej súčasťou bola zmenková dohoda medzi remitentom a vystaviteľom zmenky a táto zmenková dohoda sa teda vzťahuje aj na vzťah medzi remitentom a avalistom, čo zakladá prípustnosť kauzálnych námietok avalistu.

24. Zo spisu dovolací súd zistil, že dovolaním je napadnutý právoplatný rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie z 8. júna 2018, ktorým súd prvej inštancie ponechal proti žalovanému v platnosti zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina č. k. 19Zm/98/2011-38 z 21. mája 2012. Zmenkovým platobným rozkazom bol žalovaný zaviazaný (spolu so spoločnosťou city golf, s.r.o., Žilina) na zaplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom z titulu zmenkového ručenia za zaplatenie vlastnej zmenky, vystavenej dňa 14. augusta 2009 vystaviteľom zmenky city golf, s.r.o., so sídlom Tajovského 5, 010 01 Žilina, IČO: 44 612 761, za ktorého sa žalovaný ako fyzická osoba zaručil (per aval), pričom vlastnú zmenku zo 14. augusta 2009 súdy oboch inštancií považovali za platnú zmenku. Žalovaný (avalista), ktorý sa zaručil za vystaviteľa vlastnej zmenky má postavenie priameho dlžníka a zodpovedá za zaplatenie zmenky. Vzťahuje sa na neho špeciálna úprava čl. I § 32 ZZŠ, podľa ktorej je zmenkový ručiteľ zaviazaný ako ten, za koho sa zaručil (ods. 1) a záväzok zmenkového ručiteľa je platný i vtedy, ak záväzok, za ktorý sa zaručil, je neplatný z iného dôvodu než pre vadu formy. Uvedené sa interpretuje tak, ako to uviedli aj konajúce súdy, t. j., že záväzok zmenkového ručiteľa je samostatný a je akcesorický výlučne k zmenkovému záväzku a k

zmenke (listine), z čoho sa súčasne vyvodzuje, že zmenkový ručiteľ (avalista) môže proti majiteľovi zmenky uplatňovať len tie námietky, ktoré vyplývajú z jeho vlastného vzťahu k veriteľovi. V zásade platí, že avalista sa nemôže úspešne brániť námietkami, ktoré vyplývajú zo vzťahu avaláta (toho, za koho sa zaručil) a veriteľa. Platí to vtedy, ak sa s veriteľom nedohodol inak (viď napr. rozsudok Vrchného soudu v Prahe sp. zn. 9Cmo/44/2001 zo 17. septembra 2001, z ktorého o. i. vyplýva, že na to, aby mohol zmenkový ručiteľ vzniesť námietku z vlastného vzťahu k majiteľovi, musí mať s majiteľom uzavretú zmenkovú dohodu, v ktorej sú špecifikované podmienky, za ktorých prevzal ručiteľský záväzok. Ak má zmenkový ručiteľ uzavretú zmenkovú dohodu s osobou odlišnou od majiteľa zmenky, nemôže proti majiteľovi zmenky uplatňovať námietky vyplývajúce z tejto dohody). S názorom Vrchného soudu v Prahe v citovanom rozhodnutí sp. zn. 9Cmo/44/2001 sa stotožnila aj rozhodovacia prax NS SR ako súdu dovolacieho. V rozsudku sp. zn. 1ObdoV/47/2007 z 31. júla 2008 dovolací súd uviedol, že záväzok zmenkového ručenia je skutočným zabezpečovacím záväzkom, vyznačuje sa akcesoritou ku zmenke, s platnosťou zmenky trvá a zaniká. Okolnosť, že ide o aval na zabezpečovacej zmenke, nemôže bez ďalšieho znamenať, že aval má akýkoľvek vzťah ku kauzálnej pohľadávke, zmenkou zabezpečenej. Ak by ručiteľ mal mať proti remitentovi nejaké kauzálne námietky, muselo by to vyplývať z ich vzájomných mimozmenkových vzťahov, teda zo zmluvy, v ktorej by bol dohodnutý okruh prípustných námietok. Ak k takejto dohode nedošlo, avalista nemôže bez ďalšieho len preto, že je avalistom, používať námietky osoby, za ktorú je na zmenke podpísaný, obdobne ako má možnosť vznášať dlžníkove námietky obecný ručiteľ. Tomuto toto právo priznáva zákon. Avalistovi však zmenkový a šekový zákon takéto oprávnenie nestanovuje.

25. V dovolacom konaní sp. zn. 1ObdoV/47/2007 bol predmetom dovolacieho prieskumu rozsudok odvolacieho senátu NS SR sp. zn. 3Obdo/362/2005 z 3. novembra 2006, ktorý bol publikovaný v časopise Zo súdnej praxe pod č. 79/2008 s nasledovnou právnou vetou: Zmenkové ručenie je zabezpečovacím vzťahom, v ktorom zmenkový ručiteľ vyznačí svoj záväzok popri niektorej inej zmenkovo zaviazanej osobe. Záväzok ručiteľa je akcesorický ku zmenke ako listine a je nezávislý na záväzku dlžníka. Ak by sa aj dlžník zbavil záväzku zo zmenky preukázaním námietok, zmenkový veriteľ sa môže úspešne domôcť plnenia voči ručiteľovi, pretože avalista nemôže proti majiteľovi zmenky uplatniť námietky zmenkového dlžníka, ale len námietky vyplývajúce z ich vlastných mimozmenkových vzťahov. Dovolací súd poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré vychádzajú z právneho názoru obsiahnutého v rozsudku dovolacieho súdu sp. zn. 1ObdoV/47/2007, akými sú napr. uznesenie sp. zn. 4Obdo/81/2021 z 31. januára 2023 a uznesenie sp. zn. 5Obdo/26/2014 z 30. marca 2015 (z ktorého vychádzal aj súd prvej inštancie a citoval ho vo svojom rozhodnutí). Z uznesenia sp. zn. 5Obdo/26/2014 vyplýva, že ak nie je žiadna zmluva medzi veriteľom zo zmenky zabezpečenej kauzálnej pohľadávky a avalistom, potom chýba akýkoľvek podklad pre kauzálne námietky avalistu voči majiteľovi zmenky, proti remitentovi. Aby mal ručiteľ voči remitentovi nejaké kauzálne námietky, muselo by to vyplývať z ich vzájomných mimozmenkových vzťahov, teda opäť spravidla zo zmluvy.

26. Podľa názoru dovolacieho súdu, z vyššie citovaného uznesenia NS SR sp. zn. 5Obdo/26/2014 vyplýva, že ak chce žalovaný avalista s úspechom uplatňovať v konaní o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu tzv. kauzálne námietky (v predmetnom prípade neplatnosť Licenčnej zmluvy), tak musí tvrdiť a preukázať, že s veriteľom (majiteľom zmenky, resp. remitentom) uzavrel dohodu, z ktorej vyplýva pre neho oprávnenie vznášať takéto kauzálne námietky.

27. Avalista je zmenkový ručiteľ, ktorý ako samostatný zmenkový dlžník zodpovedá za zaplatenie zmenky. Pri zmenkovom ručení (záväzku avalistu) je prelomená zásada subsidiarity a zásada akcesority, ktoré sa vo všeobecnosti uplatňujú pri ručení podľa Občianskeho zákonníka, resp. Obchodného zákonníka. Námietky, ktorými sa môže brániť avalista, majú buď absolútny alebo relatívny charakter, čo vyplýva z čl. I § 17 ZZŠ. Podstata kauzálnych námietok (ktoré sa považujú za podskupinu relatívnych námietok) spočíva v tom, že zmenkový dlžník sa bráni plneniu zo zmenky z dôvodov majúcich základ v kauzálnom vzťahu, ktorý zmenka najčastejšie zabezpečuje. Z čl. I § 17 ods. 1 ZZŠ však vyplýva, že ten kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch voči vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem, ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Citované ustanovenie, ktoré sa týka cudzej zmenky, sa podľa čl. I § 77

ods. 1 ZZŠ aplikuje aj v prípade zmenky vlastnej, kde vystaviteľ zmenky dáva bezpodmienečný sľub, že za zmenku zaplatí. Citované ustanovenie sa interpretuje tak, že ide o negatívne vymedzenie námietok, ktoré zmenkový dlžník nemôže s úspechom vznášať voči majiteľovi zmenky.

28. Aj zmenkový ručiteľ je zmenkovým dlžníkom, na ktorého sa vzťahuje špeciálna úprava čl. I § 32 ZZŠ, podľa ktorej je zmenkový ručiteľ zviazaný ako ten, za koho sa zaručil. Súd oboch inštancií preto správne rozhodli, keď v zmysle zákona zmenkového a šekového, ako aj ustálenej judikatúry dovolacieho súdu dospeli k záveru, že zmenkový ručiteľ (avalista) môže vznášať voči majiteľovi zmenky len také kauzálne námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastnom vzťahu k majiteľovi zmenky, vyplývajúce z ich mimozmenkových vzťahov, pričom nemôže vznášať voči majiteľovi zmenky kauzálne námietky, ktoré by inak prislúchali vystaviteľovi vlastnej zmenky (tomu, za koho sa zaručil).

29. Zároveň z ustálenej judikatúry dovolacieho súdu (1ObdoV/47/2007, 5Obdo/26/2014, 4Obdo/81/2021) vyplýva, že zmenkový ručiteľ (avalista) môže uplatniť voči majiteľovi zmenky, respektíve remitentovi kauzálne námietky vyplývajúce z ich vzájomného mimozmenkového vzťahu len vtedy, ak to vyplýva zo zmluvy, resp. dohody, v ktorej boli upravené podmienky, ktoré oprávňujú zmenkového ručiteľa na uplatnenie kauzálnych námietok voči majiteľovi zmenky, resp. remitentovi.

30. V tejto súvislosti súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a v celom rozsahu sa stotožnil s jeho skutkovými a právnymi závermi, zdôraznili samostatnosť záväzku zmenkového ručiteľa, ktorý je akcesorický výlučne k zmenkovému záväzku a k zmenke, z čoho následne vyplýva, že avalista môže voči majiteľovi zmenky uplatniť len tie námietky, ktoré vyplývajú z jeho vlastného vzťahu k majiteľovi zmenky a nemôže uplatniť námietky, ktoré by inak mohol uplatniť zmenkový dlžník, za ktorého bola zmenka avalovaná. Zdôraznili tiež, že na to, aby mohol avalista vzniesť kauzálnu námietku z vlastného vzťahu k majiteľovi zmenky, musí mať s majiteľom uzavretú zmenkovú dohodu, v ktorej sú špecifikované podmienky, ktoré avalistovi umožňujú uplatnenie takýchto kauzálnych námietok. Následne skúmal, či takáto dohoda medzi žalobcom ako majiteľom zmenky a žalovaným ako avalistom existovala a aký bol jej obsah. Pritom vychádzal z predpokladu, že bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje žalovaného avalistu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný ako avalista nepreukázal uzavretie takejto dohody s majiteľom zmenky, ktorá by mu umožňovala uplatňovať kauzálne námietky voči nemu, keďže neuviedol žiadne tvrdenia k obsahu takejto dohody uzavretej s majiteľom zmenky. Vzhľadom na námietku žalovaného avalistu, že touto dohodou by mala byť Licenčná zmluva, súd prvej inštancie sa zaoberal posúdením tejto otázky. Poukázal na to, že žalovaný avalista v bode 8 námietok voči ZPR síce uviedol, že zmenka má súvis s Licenčnou zmluvou (čo potvrdila aj žalobkyňa na pojednávaní), avšak zároveň žiadna zo strán sporu netvrdila, že žalovaná zmenka (vlastná zmenka vystavená vystaviteľom dňa 14. augusta 2009 - pozn. dovolacieho súdu) má základ v obsahu čl. 6.2. Licenčnej zmluvy. Teda - podľa názoru dovolacieho súdu - súd prvej inštancie mal preukázať určitú súvislosť medzi zmenkou a Licenčnou zmluvou, ktorá bola kauzou zmenky, nemal však preukázať, že sporný článok 6.2. Licenčnej zmluvy bol tou zmenkovou dohodou, na základe ktorej bola vystavená žalovaná vlastná zmenka a ktorá by preukazovala konkrétnu dohodu medzi majiteľom zmenky a žalovaným avalistom, v ktorej by boli upravené podmienky možnosti uplatnenia kauzálnych námietok žalovaného avalistu voči majiteľovi zmenky. Licenčná zmluva bola uzavretá dňa 19. augusta 2009 medzi poskytovateľom licencie (žalobcom) a jej nadobúdateľom (city golf, s.r.o., Žilina), v mene ktorého konali súčasne dvaja konatelia (JUDr. A. G. a žalovaný F. O. H.). Z obsahu Licenčnej zmluvy vyplýva, že táto bola uzavretá podľa § 508 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov. Jej predmet vyplýva z článku 3.1., v zmysle ktorého sa poskytovateľ licencie zaviazal odplatne umožniť nadobúdateľovi nerušené používanie ochrannej známky za podmienok, spôsobom a v rozsahu uvedených ďalej v zmluve a nadobúdateľ sa zaviazal odplatne licenciu využívať spôsobom a za podmienok dohodnutých v zmluve v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, v súlade so zmluvou a zásadami poctivého obchodného styku. Článok 6. Licenčnej zmluvy upravuje odplatu za licenciu. Podľa článku 6.1. je nadobúdateľ povinný zaplatiť poskytovateľovi odplatu za licenciu v jednorázovej výške 36 513,31 eura bez DPH na jeho bankový účet do III. Q. 2010. Podľa článku 6.2. Licenčnej zmluvy na zabezpečenie povinností nadobúdateľa uhradiť poskytovateľovi odplatu podľa čl. 6 bodu 6.1. tejto zmluvy, vrátane DPH vystaví

nadobúdateľ cudziu zmenku na vlastný rad so splatnosťou dňa 2.11.2010.

31. Z článku 6.2. Licenčnej zmluvy vyplýva, že na zabezpečenie pohľadávky titulom odplaty za licenciu mal nadobúdateľ vystaviť cudziu zmenku na vlastný rad so splatnosťou dňa 2. novembra 2010. Tak, ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, takýto typ zmenky (cudzia zmenka na vlastný rad), ktorá mala zabezpečovať zaplatenie odplaty za licenciu, nie je predmetom tohto sporu. Predmetom tohto sporu je zaplatenie zmenkovej sumy z vlastnej zmenky, ktorá bola vystaviteľom (nadobúdateľom licencie) vystavená dňa 14. augusta 2009, t. j. pred vznikom Licenčnej zmluvy z 19. augusta 2009. Z ďalšieho odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (odsek 37) vyplýva, že pokiaľ aj Licenčná zmluva predpokladala určitý typ zmenky, ktorou mala byť zabezpečená pohľadávka poskytovateľa licencie voči nadobúdateľovi, tak (prípadná) zmena spôsobu zabezpečenia pohľadávky žalobkyne nemá vplyv na platnosť zmenkového záväzku žalovaného avalistu. Teda, pokiaľ si aj zmluvné strany Licenčnej zmluvy (žalobkyňa ako poskytovateľ licencie a spoločnosť city golf, s.r.o. ako nadobúdateľ licencie) v článku 6.2. tejto zmluvy dohodli nevhodný spôsob zabezpečenia pohľadávky (odplaty) poskytovateľa licencie vystavením cudzej zmenky na vlastný rad nadobúdateľa (čo namietal v námietkach proti ZPR aj žalovaný), pričom k vystaveniu takejto zmenky v zmysle článku 6.2. Licenčnej zmluvy ani nedošlo, a predmetom sporu je ručiteľský záväzok žalovaného viažúci sa k vlastnej zmenke vystaviteľa zo dňa 14. augusta 2009, ktorú žalovaný ako avalista podpísal, tak v konaní nebolo preukázané, že článok 6.2. Licenčnej zmluvy z 19. augusta 2009 bol tou zmenkovou dohodou, na základe, ktorej bola vystavená predmetná vlastná zmenka zo dňa 14. augusta 2009.

32. Na to, aby vznikol platný ručiteľský záväzok žalovaného avalistu z vlastnej zmenky postačovalo, že žalovaný zmenku podpísal ako zmenkový ručiteľ a týmto podpisom sa stal samostatným dlžníkom (nezávislým od vystaviteľa zmenky), ktorý sa majiteľovi zmenky zaručil, že za zmenku zaplatí a podľa čl. I § 32 v spojení s § 77 ods. 3 ZZŠ sa stal zaviazaný rovnako ako ten, za koho sa zaručil, t. j. v danom prípade sa zaručil za vystaviteľa vlastnej zmenky. Na vznik platného ručiteľského záväzku avalistu nemusela existovať žiadna dohoda medzi avalistom a majiteľom zmenky (žalobkyňa), k čomu sa podrobnejšie vyjadril súd prvej inštancie v odseku 39 odôvodnenia rozsudku, kde uviedol, že v zásade nie je vylúčené ani to, že k podpisu vlastnej zmenky v postavení avalistu dôjde na základe dohody avalistu s vystaviteľom vlastnej zmenky (v danom prípade spoločnosťou city golf, s.r.o.) tak, že avalista bude vyzvaný na podpis zmenky, s čím on vysloví súhlas a zmenku podpíše, prípadne sám ponúkne svoj podpis na zmenke s tým, že jeho ponuka bude prijatá, pričom v takomto prípade nemusí byť uzavretá žiadna zmluva medzi veriteľom vlastnej zmenky (žalobkyňou) a avalistom (žalovaným).

33. Dovolateľ v dovolaní upriamil pozornosť na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia jednej zásadnej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a ktorá bola zo strany súdov oboch inštancií posúdená nesprávne (článok I dovolania). Dovoláciu právnu otázku vymedzil v článku II bode 2 dovolania nasledovne: Sú prípustné kauzálne námietky zmenkového ručiteľa (avalistu) vlastnej zmenky voči zaplateniu zmenky vyplývajúce z vlastného vzťahu medzi remitentom a vystaviteľom zmenky v prípade, ak zmenkový ručiteľ (avalista) zároveň ako konateľ vystaviteľa vlastnej zmenky (spoločnosti s ručením obmedzeným) podpísal (uzavrel) zmenkovú dohodu medzi remitentom a vystaviteľom vlastnej zmenky?. Podľa názoru dovolateľa ide o prípad tzv. kauzálneho avalu, ktorý je potrebné odlišovať od tzv. abstraktného avalu, pričom vysvetlenie týchto pojmov podal v čl. III. bodoch 12 až 17 dovolania.

34. Podľa názoru dovolateľa posudzovaný prípad je iný, ako doteraz riešila judikatúra dovolacieho súdu, pretože v prípade, ak avalista v pozícii člena štatutárneho orgánu hlavného zmenkového dlžníka (v prípade vlastnej zmenky je ním vystaviteľ) podpísal zmluvu (v danom prípade Licenčnú zmluvu), z ktorej plynúci záväzok (úhrada odplaty za licenciu) zmenka zabezpečovala, tak už len samotná táto skutočnosť umožňuje avalistovi vznášať voči majiteľovi zmenky kauzálne námietky. Čiže už samotný podpis avalistu na zmluve, ktorá je kauzou zmenky, by mal zakladať jeho vlastný vzťah k majiteľovi zmenky, ktorý je potrebný na to, aby avalista mohol voči majiteľovi zmenky vznášať tzv. kauzálne námietky. Podľa dovolateľa v predmetnom prípade vlastný vzťah avalistu k majiteľovi zmenky predstavuje Licenčná zmluva, ktorá je zároveň zmenkovou dohodou. Dovolateľ sa v tomto smere

odvoláva na rozsudok NS ČR sp. zn. 29Cdo/3727/2007 z 30. júna 2009, ktorý bol publikovaný v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod poradovým číslom 39/2010 s nasledovnou právnou vetou: Podepsal-li směneční rukojmí smlouvu, její součástí byla směnečná dohoda mezi remitentem a výstavní směnky vlastní, jako jednatel výstavní, vztahuje se směnečná dohoda i na vztah mezi remitentem a směnečným rukojmím, nedošlo-li mezi nimi k jiné dohodě. Dovolatel tvrdí, že citované rozhodnutie NS ČR sa na posudzovaný prípad vzťahuje, avšak konajúce súdy ho nesprávne aplikovali. V bodoch 37 a 38 dovolania dovolateľ uviedol, že konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili najmä v tom smere, že dotknuté ustanovenia ZZŠ o zmenkovom ručení nesprávne interpretovali a zároveň zo zistených skutkových záverov vyvodili nesprávny právny záver. Keďže súdy oboch inštancií správne zistili, že medzi stranami sporu bola potvrdená súvislosť medzi zmenkou a Licenčnou zmluvou, už táto skutočnosť sama osebe zakladá možnosť zmenkového ručiteľa uplatňovať kauzálne námietky vyplývajúce z Licenčnej zmluvy (ide o kauzálny aval), čo však súdy nepripustili, čím vec nesprávne právne posúdili. Žalovaný ako avalista totiž podpísal ako konateľ (spolu s druhým konateľom) vystaviteľa zmluvu, ktorej súčasťou bola zmenková dohoda medzi remitentom a vystaviteľom zmenky a táto zmenková dohoda sa teda vzťahuje aj na vzťah medzi remitentom a avalistom, čo zakladá prípustnosť kauzálnych námietok avalistu vyplývajúcich z kauzy zmenky.

35. Z vyššie citovanej judikatúry, vrátane uznesenia NS SR sp. zn. 5Obdo/26/2014 z 30. marca 2015, vyplýva, že ak žalovaný avalista chce s úspechom uplatňovať v konaní o námietkach proti ZPR kauzálne námietky, tak musí tvrdiť a preukázať, že s veriteľom (prvým majiteľom zmenky, resp. remitentom) uzavrel zmenkovú dohodu, z ktorej vyplýva oprávnenie vznášať kauzálne námietky. Aj vyššie citovaná právna veta judikátu R 39/2010 (rozsudok NS ČR sp. zn. 29 Cdo/3727/2007 z 30. júna 2009) predpokladá, že avalista podpísal zmluvu, ktorej súčasťou bola zmenková dohoda medzi remitentom a vystaviteľkou vlastnej zmenky, ako konateľ vystaviteľky (alternatívou k uvedenému je uzavretie osobitnej dohody medzi remitentom a avalistom).

36. Z odôvodnenia rozsudkov súdov oboch inštancií vyplýva, že žalovaná vlastná zmenka mala zabezpečiť splnenie kauzálnej pohľadávky (úhrada odplaty) remitenta - poskytovateľa licencie z Licenčnej zmluvy (žalobkyňa nepoprela ich súvis), avšak súdy oboch inštancií nepovažovali článok 6.2. Licenčnej zmluvy za zmenkovú dohodu, na základe ktorej bola vystavená žalovaná vlastná zmenka konštatujúc, že žalovaná vlastná zmenka zo dňa 14. augusta 2009 nekorešponduje s článkom 6.2. Licenčnej zmluvy (uzavretej dňa 19. augusta 2009), pričom žiadna zo strán sporu ani netvrdila, že žalovaná vlastná zmenka má základ v tomto dojednaní, resp. v dohode (žalovaný v námietkach voči ZPR dokonca spochybnil platnosť článku 6.2. Licenčnej zmluvy, keď tvrdil, že je neurčitý a neplatný). Súdy jednoznačne dospeli k záveru, že ak žalovaný avalista chcel vznášať kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky (žalobkyňi), tak bol povinný tvrdiť a preukázať existenciu zmenkovej dohody, v ktorej by boli špecifikované podmienky, za ktorých prevzal ručiteľský záväzok za vystaviteľa vlastnej zmenky. Jedinou dohodou, ktorej existenciu mali súdy v konaní preukázanú, bola dohoda uvedená v článku 6.2. Licenčnej zmluvy, avšak táto nekorešpondovala so žalovanou vlastnou zmenkou, ktorá bola vystaviteľom vystavená dňa 14. augusta 2009 (teda ešte pred vznikom Licenčnej zmluvy), pričom podľa dohody obsiahnutej v článku 6.2 Licenčnej zmluvy (ktorú by z hľadiska jej obsahu bolo možné považovať za zmenkovú dohodu), mala byť vystavená iná zmenka, a to cudzia zmenka na vlastný rad nadobúdateľa. V konaní je však žalovaná vlastná zmenka vystaviteľa zo dňa 14. augusta 2009. Podľa názoru dovolacieho súdu dospeli súdy oboch inštancií k správne skutkovému zisteniu a záveru, že v posudzovanom prípade žalovaný nepreukázal existenciu zmenkovej dohody s majiteľom zmenky, v ktorej by si dohodol možnosť uplatnenia kauzálnych námietok, ktoré by inak prináležali avalátovi a ani netvrdil, že by sa takejto dohody v postavení člena štatutárneho orgánu vystaviteľa vlastnej zmenky zúčastnil. Keďže v konaní nebola preukázaná existencia takej zmenkovej dohody, ktorá by korešpondovala so žalovanou vlastnou zmenkou a v ktorej by žalovaný avalista si dohodol možnosť uplatnenia kauzálnych námietok voči majiteľovi zmenky, súdy oboch inštancií dospeli následne aj k správne právnemu záveru, že v posudzovanom prípade žalovaný avalista nemôže s úspechom vznášať voči majiteľovi zmenky kauzálne námietky.

37. Podľa názoru dovolacieho súdu žalovaný síce v dovolaní vymedzil právnú otázku, avšak v

skutočnosti sa dožaduje revízie skutkových zistení a záverov súdov oboch inštancií, s ktorými nesúhlasí. Zároveň dovolací súd poukazuje na to, že právnu otázku vymedzenú dovolateľom v dovolaní vo svojom rozhodnutí vôbec neriešil odvolací súd (a ani súd prvej inštancie) a nezaložil na nej svoje rozhodnutie, keďže vychádzal zo skutkového zistenia, že žalovaný avalista nepreukázal existenciu zmenkovej dohody, ktorá by mu umožňovala vznášať voči majiteľovi zmenky kauzálne námietky. Spochybňovanie skutkových záverov konajúcich súdov na základe výsledkov vykonaného dokazovania nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolací súd je v zmysle ustanovenia § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a teda sám dokazovanie nevykonáva, z čoho súčasne vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. Dovolací súd v dovolacom konaní v zásade nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení a rovnako nie je oprávnený ani prehodnocovať vykonané dôkazy (na rozdiel od odvolacieho súdu), keďže v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

38. Nesprávnosť právneho posúdenia veci možno vymedziť len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na zistený skutkový stav alebo spochybňujúcou jej interpretáciu, prípadne argumentáciou voči nepoužitiu správnej právnej normy na zistený skutkový stav. Podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Zo skutkového stavu zisteného súdmi oboch inštancií (ktorým je dovolací súd v zmysle § 442 CSP viazaný) nevyplýva, že žalovaný avalista v konaní preukázal existenciu a obsah zmenkovej dohody, v ktorej by si dohodol možnosť uplatnenia kauzálnych námietok voči majiteľovi zmenky a ktorá by sa vzťahovala k vlastnej zmenke vystaviteľa zo dňa 14. augusta 2009. Dovolateľom vymedzená právna otázka nekorešponduje so skutkovými zisteniami a ani so záverom súdov oboch inštancií, keďže v posudzovanom prípade absentuje zmenková dohoda, nakoľko dohoda obsiahnutá v čl. 6.2. Licenčnej zmluvy sa nevzťahuje k vlastnej zmenke vystaviteľa zo dňa 14. augusta 2009. Súdny oboch inštancií správne konštatovali, že žalovaný ako avalista neunesol bremeno tvrdenia a následne ani dôkazné bremeno ohľadom existencie zmenkovej dohody, ktorá by mu umožňovala vznášať kauzálne námietky, keďže (sporný) článok 6.2. Licenčnej zmluvy nie je takouto zmenkovou dohodou, pretože sa nevzťahuje k žalovanej vlastnej zmenke vystaviteľa.

39. V odseku 38 odôvodnenia rozsudku sa súd prvej inštancie vyjadril aj k rozsudku NS ČR sp. zn. 29Cdo/3727/2007 z 30. júna 2009, ktorý do spisu predložil žalovaný. Zdôraznil, že v konaní posudzovaná vlastná zmenka z hľadiska obsahu nezodpovedá zmenke predpokladanej Licenčnou zmluvou. Len možná súvislosť žalovanej zmenky s Licenčnou zmluvou nepreukazuje uzavretie zmenkovej dohody, na základe ktorej bola zmenka vystavená. Súdom bolo názoru, že ak chcel žalovaný avalista vznášať kauzálne námietky týkajúce sa Licenčnej zmluvy, tak bol v prvom rade povinný tvrdiť a preukázať existenciu zmenkovej dohody, v ktorej by boli špecifikované podmienky, za ktorých prevzal ručiteľský záväzok. Jedinú dohodu, ktorej existenciu mal súd za preukázanú, predstavoval sporný článok 6.2. Licenčnej zmluvy, avšak táto dohoda nekorešpondovala s vystavenou vlastnou zmenkou, keďže podľa článku 6.2. Licenčnej zmluvy mala byť vystavená cudzia zmenka na vlastný rad nadobúdateľa. Súdom preto uzavrel, že žalovaným predložené rozhodnutie NS ČR nie je aplikovateľné na prejednávajúcu vec, keďže vychádza z iných skutkových okolností.

40. Vo vzťahu k rozsudku NS ČR sp. zn. 29Cdo/3727/2007 (judikát č. 39/2010) dovolací súd uvádza, že odôvodnenie tohto rozsudku je pomerne stručné a nedá sa z neho zistiť, čo presne bolo obsahom zmenkovej dohody medzi vystaviteľom zmenky a veriteľom, a teda či táto zahŕňala aj prevzatie zmenkového ručenia a úpravu námietkového postavenia avalistu. Vyššie citovaná právna veta judikátu NS ČR (R 39/2010) - podľa názoru dovolacieho súdu - však predpokladá, že avalista podpísal zmluvu, ktorej súčasťou bola zmenková dohoda medzi remitentom a vystaviteľkou vlastnej zmenky, ako konateľ vystaviteľky.

41. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. f) CSP, keďže dovolateľ nevymedzil ním uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 ods. 1 CSP a podané dovolanie neumožňuje, aby dovolací súd na jeho základe (vo väzbe

na vymedzenú dovolaciu otázku, ktorej riešenia sa dovolateľ domáhal) uskutočnil vecný prieskum rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré ani nie je založené na dovolateľom špecifikovanej právnej otázke).

42. Len pre úplnosť dovolací súd poukazuje na to, že s dovolateľovým výkladom záverov judikátu R 39/2010 a delení avalov na abstraktných a kauzálnych sa v rámci českej právnej teórie nestotožňujú napr. Mgr. Zuzana Dvořáková, Ph.D. a doc. JUDr. Josef Kotásek, Ph.D. V článku s názvom Převzetí zmenečného rukojemství členem orgánu obchodní korporace z pohledu korporátního práva (vyšiel v časopise Obchodní právo v r. 2017, č. 12) autorka Mgr. Zuzana Dvořáková, Ph.D. rozlišuje podľa zmluvných strán a obsahu štyri skupiny zmenkových dohôd. Zaoberá sa aj rozsudkom NS ČR sp. zn. 29Cdo/3727/2007 z 30. júna 2009, ktorý podľa jej názoru neprelamuje záver, že námietky z vlastných vzťahov avaláta voči majiteľovi zmenky môže avalista uplatniť len vtedy, ak má o tom uzavretú dohodu s majiteľom zmenky. Podľa jej názoru NS ČR zo skutkových okolností danej veci vyvodil, že zmluva s veriteľom, ktorá by avalistovi otvorila cestu ku kauzálnym námietkam avaláta, bola uzavretá. Predmetný judikát tak svedčí len o tom, že zmenková dohoda, umožňujúca avalistovi vznášať námietky z vlastných vzťahov avaláta a veriteľa, môže byť uzavretá aj neformálne. Doc. Kotásek v posudku habilitačnej práce JUDr. Branislava Jablonku, PhD. pod názvom Výbrané štúdie zo zmenkového práva z 1. augusta 2020 (v časti v ktorej sa posudok týkal príspevku pod názvom Kauzálny a abstraktný aval, ktorý JUDr. Jablonka uverejnil v zborníku Výbrané výzvy v slovenskom práve obchodných korporácií) poukázal na to, že námietkové postavenie avalistu závisí od obsahu dohody avalistu s remitentom zmenky. Avalista pritom vôbec nemusí byť zmluvnou stranou dohody o vystavení zmenky, ale môže mať samostatnú dohodu s veriteľom. Alebo naopak, bude zmluvnou stranou dohody o vystavení zmenky a napriek tomu nebude mať prístup ku kauzálnym námietkam avaláta, pretože si takúto možnosť nedojedná. Samotné rozdelenie na abstraktného a kauzálného avala považuje doc. Kotásek za sporné a nadbytočné. Uvádza, že z hľadiska zákonného nastavenia (výklad judikatúry) aval nedisponuje relatívnymi námietkami avaláta a pokiaľ má byť dosiahnutý opak, je potrebné príslušné zmluvné dojednanie s veriteľom. To však nevyhnutne nevyžaduje, aby bol „aval zmluvnou stranou dohody o vystavení zmenky“, keďže takáto dohoda môže byť uzavretá aj separátne.

43. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalobkyne rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

44. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.